*Instanţa de fond: Judecătoria Chişinău, sediul Rîşcani (jud. I. Pruteanu)*
*Dosarul nr. 3r-1466/24 (2-24118919-02-3r-31122024)*

**D E C I Z I E**

26 mai 2025 mun. Chişinău

**Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru**

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Preşedintele completului, Mîra Ghenadie
judecătorul Cașcaval Andrei și Sîrbu Victoria
Judecătorii

examinând în ordine de recurs, recursul declarat de Moroz Victor împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2024, adoptată în cauza la cererea de chemare în judecată înaintată de Moroz Victor către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu privire la obligarea la recalcularea pensiei și încasarea prejudiciului material și moral,

**C O N S T A T Ă:**

**Poziția instanței de fond:**

La 21 octombrie 2024 reclamantul Moroz Victor s-a adresat cu o acțiune către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat restabilirea dreptului de a înainta o cerere în instanța de judecată; anularea ca ilegal a calculului egal cu zero la stabilirea pensiei pentru perioada de activitate la o întreprindere de stat; anularea utilizării coeficientului 1.69 la calcularea cuantumului pensiei; recunoașterea ca ilegală a înaintării demersurilor pârâtei cu privire la excluderea din calcule a certificatului; obligarea pârâtei să recalculeze pensia în corespundere cu algoritmul din 19 martie 2008; încasarea prejudiciului material și moral.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2024, s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de către Victor Moroz împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea la recalcularea pensiei și încasarea prejudiciului material și moral, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) și e) Cod administrativ.

**Solicitarea recurentului:**

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe din 05 decembrie 2024, la 19 decembrie 2024 Moroz Victor a declarat cerere de recurs împotriva acesteia.

La data de 21 decembrie 2024 cauza dată a fost repartizată judecătorului

Sîrbu Victoria, membrii completului fiind judecătorii Mîra Ghenadie și Cașcaval Andrei.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 22 ianuarie 2025 s-a stabilit recurentului Moroz Victor un termen de 5 zile calendaristice de la data notificării încheierii, pentru înlăturarea neajunsurilor stabilite și anume: prezentarea cererii de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2024 redactată cu traducere în limba în care se desfăşoară procedura judiciară, adică în limba română și prezentarea dovezii achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legii taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023;

La 06 februarie 2025, Moroz Victor a prezentat cererea de recurs redactată în limba română și dovada achitării taxei de timbru.

**Argumentele părților:**

În motivarea cererii de recurs a invocat recurentul că încheierea instanței de fond este nefondată și ilegală și în contradicție cu materialele cauzei.

Relevă că, examinarea cauzei în absența părților l-a lipsit de posibilitatea de a se expune și de a explica temeiurile și obiectul cererii pentru a preveni denaturarea acestora în actul judecătoresc.

Comunică recurentul că, instanța nu avea dreptul să accepte și să examineze o cerere complet identică cu una respinsă anterior de o instanță superioară.

Indică că a fost ignorată poziția reclamantului conform căreia susține că pîrîtul nu a respectat instrucțiunile instanței și nu a prezentat referința, ceea ce demonstrează că se încalcă prevederile legale.

Consideră că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2024, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Moroz Victor, în temeiul art. 207 alin. (2) lit.a) și e) Cod administrativ, s-au încălcat prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ, fiind îngrădite drepturile reclamantului.

**Aspecte procesuale:**

La data de 10 martie 2025 Victor Moroz a înaintat cerere de recuzare judecătorului Curții de Apel Centru, Victoria Sîrbu de la examinarea în ordine de recurs, a cauzei de contencios administrativ înaintată de Victor Moroz împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea recalculării pensiei și repararea prejudiciului material și moral.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 17 martie 2025, s-a respins propunerea de recuzare înaintată de Moroz Victor, judecătorului Curţii de Apel Centru, Sîrbu Victoria.

La 08 aprilie 2025 Victor Moroz a înaintat, repetat, cerere de recuzare judecătorului Curții de Apel Centru, Victoria Sîrbu de la examinarea în ordine de recurs, invocând că, judecătorul a pronunțat soluții pe cauze analogice, motiv din

care are dubii de imparțialitate a judecătorului.

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 24 aprilie 2025, s-a respins propunerea de recuzare înaintată de Moroz Victor, judecătorului Curţii de Apel Centru, Sîrbu Victoria, de la examinarea recursului declarat de Moroz Victor, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 5 decembrie 2024.

La 08 mai 2025, Victor Moroz a înaintat din nou cerere de recuzare judecătorului Curții de Apel Centru, Victoria Sîrbu de la examinarea în ordine de recurs, a prezentei cauze, susținându-și cererea de recuzare prin prisma dispozițiilor art. 50 alin. (1) lit. e) CPC.

Potrivit art.52 alin.(5) în proces nu se admite înaintarea repetată a recuzării aceluiaşi judecător şi pentru aceleaşi motive dacă anterior recuzarea lui a fost respinsă. De asemenea, nu se admite: recuzarea judecătorului din suspiciune în imparţialitatea lui dacă nu sînt cunoscute temeiurile de drept şi de fapt pentru înaintarea recuzării; recuzarea judecătorului căruia i s-a încredinţat verificarea temeiniciei recuzării declarate unui alt judecător; recuzarea judecătorilor care nu sînt implicaţi în examinarea cauzei.

Potrivit alin.(6) al aceluiași articol, cererea de recuzare depusă contrar prevederilor alin.(5) din prezentul articol în care se invocă alte motive decît cele prevăzute la art.50 şi 51 nu se examinează şi se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară.

La caz, ținând cont de faptul că cererea de recuzare înaintată judecătorului Sîrbu Victoria este deja a treia cerere de recuzare pe aceleași motive, Completul judiciar nu va da curs cererii de recuzare depuse la 08 mai 2025 de Moroz Victor și o va anexa la materialele cauzei.

**Verificarea termenului de declarare a recursului:**

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

La caz, Colegiul Civil a constatat că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2024 a fost recepționată de recurentul Moroz Victor la 05 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, fiind atacată cu recurs la 19 decembrie 2024.

Astfel, raportând la normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul civil consideră că recursul declarat de Moroz Victor, este depus în interiorul termenului legal.

**Aprecierea instanței de recurs:**

Studiind recursul declarat și materialele cauzei, Colegiul consideră că

recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menţinerea încheierii instanţei de fond, reieşind din considerentele ce succed.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța respinge recursul.

Conform art. 241 alin.(1), (3) Cod administrativ, (1) Încheierile primei instanţe şi ale instanţei de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi. (3) Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, actele cauzei atestă că, reclamantul Victor Moroz, în acțiunea de contencios administrativ înaintată la 21 octombrie 2024 împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale contestă anularea ca ilegal a calculului egal cu zero la stabilirea pensiei pentru perioada de activitate la o întreprindere de stat, precum și anularea utilizării coeficientului 1.69 la calcularea cuantumului pensiei.

Prima instanță, prin încheierea din 05 decembrie 2024, a declarat inadmisibilă acțiunea depusă în contencios administrativ de Moroz Victor, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) și e) Cod administrativ.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 19 decembrie 2024 Moroz Victor a contestat-o cu recurs, invocând argumentele expuse mai sus.

Potrivit art.5 Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art.7 Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acţionează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În conformitate cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Subsecvent se remarcă că, în sensul Codului administrativ, prin persoană vătămată se înţelege orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămate şi grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum şi organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor şi intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate.

Titularul interesului legitim este persoana ale cărei interese sunt nu doar de

fapt, ci şi protejate printr-o normă legală. Interesul legitim se referă la poziţia juridică faţă de administraţie. Vătămarea drepturilor persoanei se produce, mai întâi, prin faptul că dreptul sau interesul său legitim este nemijlocit lezat prin actul administrativ emis de autoritatea publică.

Astfel, pentru a pune în mişcare o acţiune în judecată, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor exigenţe precum ar fi respectarea procedurii prealabile, competenţei jurisdicţionale, existenţa împuternicirilor şi a capacităţii procesuale etc.

Instituirea exigenţelor de admisibilitate nu urmăresc restrângerea accesului liber la justiţie, de care, în mod evident, cel interesat beneficiază în condiţiile legii, ci exclusiv instaurarea unei ordini juridice indispensabile circuitului constituţional prevăzut în art. 20 din Constituţie, prevenindu-se, astfel, abuzurile şi asigurându-se protecţia drepturilor şi intereselor legitime ale celorlalte părţi.

Pentru ca un interes să devină un drept subiectiv este necesar ca el să apară în cadrul unui raport juridic care să creeze, în temeiul legii, o obligație în sarcina subiectului.

Deaceea, în cazul în care un interes nu apare în cadrul unui raport juridic, urmează să intervină o prevedere legală pentru ca un astfel de interes să poată fi ocrotit în justiție.

Astfel încât, este absolut cert consacrat că, depunerea unei acțiuni în contencios administrativ în obligare, urmează să fie însoțită de dovada incontestabilă atât a interesului, cât și a apartenenței de drept în promovarea acțiunii, iar dreptul vătămat cât și interesul legitim trebuie să fie real, actual și personal, ceea ce la caz nu se atestă.

Potrivit art.39 alin.(2) Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În conformitate cu prevederile art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) şi alin. (2) lit. e) Cod administrativ, (1) Instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. (2) Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

În sensul Legii, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acţiunea înaintată în judecată, în conţinutul căreia urmează a fi arătată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. art.

17, 39 şi 189 Cod administrativ de „drept vătămat” şi de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse aşa numitele drepturi prin ricoşeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum şi acţiunile populare (*actio popularis*).

Astfel, Completul Judiciar statuează că instanța de fond corect a apreciat aceste acțiuni drept fiind operațiuni tehnico-materiale, care urmau a fi precedate de o cerere cu privire la recalcularea pensiei la Casa Teritorială de Asigurări Sociale de la domiciliul său, în caz de dezacord cu decizia organului teritorial de asigurări sociale să o conteste cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale și ulterior în instanță, în caz de dezacord, potrivit prevederilor art. 31 alin. (2), art. 33 alin. (3) și art. 40 alin. (1) și (2) din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii.

Cu referire la pretențiile reclamantului, de obligare a pârâtei să-i recalculeze cuantumul pensiei, Completul judiciar conchide asupra faptului că această pretenție a fost soluționată anterior de către instanțele de judecată, în baza acelorași temeiuri, între aceleași părți.

În conformitate cu art. 207 alin. (2) lit. a) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă, când există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleaşi părţi, cu acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri de drept.

Astfel, prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru emisă în cauza la cererea lui Victor Moroz împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative și încasarea prejudiciului, fiind emisă o decizie sub formă de încheiere, prin care s-a încetat procedură în cauza respectivă în legătură cu faptul că există o hotărâre irevocabilă.

În motivarea acestei decizii, s-a făcut trimitere la hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 ianuarie 2013, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Victor Moroz împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Rîșcani din 23 iulie 2009 și obligarea recalculării pensiei, încasarea prejudiciului moral în suma de 30.000 lei.

Deasemenea, în același context, a fost menționată și încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 13 iulie 2015, prin care s-a încetat procesul la acțiunea lui Victor Moroz împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, mun. Chișinău privind anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani, mun. Chișinău din 23 iulie 2009 privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă cu coeficientul zero pentru perioada 1988- 1992, obligarea recalculării cu coeficientul 4,4 pentru perioada 1988-1992, excluderea din dosarul de pensionare a certificatelor eliberate de

Arhiva națională și Direcția municipală de arhivă, încasarea prejudiciului moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2015 s-a respins recursul și s-a menținut încheierea Judecătoriei Rîșcani, Chișinău din 13 iulie 2015.

Totodată, Curtea de Apel Chișinău a concluzionat în decizia din 29 martie 2018 că reclamantul încearcă să deghizeze în calitate de nou obiect al acțiunii verificarea legalității deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Rîșcani, mun. Chișinău din 23 iulie 2009 privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă lui Victor Moroz ca fiind unul distinct de cel soluționat anterior, or, prezentul litigiu, are în calitate de obiect același act administrativ, care a constituit temei pentru instanța de judecată de a supune controlului judecătoresc legalitatea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Rîșcani, mun. Chișinău din 23 iulie 2009.

În aceste condiții, Completul judiciar apreciază acțiunea ca inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. a) din Codul administrativ, or la caz există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept.

În această ordine de idei, Completul judiciar relevă că, normele legale citate nu prevăd un contencios obiectiv de legalitate şi denotă opţiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantului prin activitatea administrativă, astfel încât înaintarea oricărei acţiuni din categoria acțiunilor în contencios administrativ prevăzute de art. 206 alin. (1) Codul administrativ evocă pentru admisibilitate întrunirea condiţiilor nominalizate.

Prin urmare, în condițiile în care acţiunea în contestare nu întrunește condițiile procedurale pentru a fi apreciată ca fiind admisibilă, instanţa de judecată nu va purcede la examinarea şi soluționarea fondului cauzei de contencios administrativ la acţiunea reclamantului, deoarece chestiunile de procedură preced fondul acţiunii în contenciosul administrativ.

Raportînd normele de drept sus-indicate circumstanțelor cauzei, Completul judiciar conchide că instanța de fond în mod legal a constatat inadmisibilitatea acțiunii înaintate de Moroz Victor.

Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalităţii încheierii contestate şi care ar duce la anularea acesteia, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2024, ca întemeiată şi legală.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

**D E C I D E:**

Se respinge recursul declarat de Moroz Victor.

Se menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05 decembrie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii: Cașcaval Andrei

Sîrbu Victoria